

SAKIT

Bacterial wilt	
Nematodes	
Anthracnose	
Leaf spot diseases	
Virus diseases	

KONTROL

Panginlo; gamit og resistant nga matang; paglikay

Butangi og iti sa manok; tamni og marigold

Pagulipuli sa itanom; panghinlo; bumbahi og benlate Panghinlo; bumbahi og Mancozeb, benlate *

Panghinlo; bumbahi og Mancozeb, benlate *

Printed and produced by:

Department of Agriculture

Regional Training Center 7
Cabawan District, Tagbilaran City

 aticv.7@gmail.com
ati_7cv@yahoo.com

 www.ati.da.gov.ph/ati-7
www.e-extension.gov.ph/elearning

 +63 917 321 8524

KAHIBALO BA KA?

Ang green na atsal magahatag ug dobleng kadaghanun samtang ang yellow na atsal, ka-upaton ka pilo ang atong makuhna na vitamin C ikompara sa makuhna nato sa orange.

ATSAL
GIYA SA
PAGPANUM

(*Capsicum annuum*) nga ginganlan usab og kampana o lara gigamit isip lamas. Pwede king gamiton or kan-on nga presko, binulad o processed. Aduna kini nagkadaiyang kolor sama sa berde, dag, orange, violet ug tabunon.

MGA REKOMENDADO NGA BARAYTI

Klase/Barayti	Porma	Kolor	Remarks
California Wonder	Mobo nga kampana	Berde	OP
Yolo Wonder	Mobo nga kampana	Berde	OP
Green 500	Taas nga kampana	Berde	F1
Rain Hardy	Mobo nga kampana	Berde	F1
Annabel	Mobo nga kampana	Berde	F1
Blondy	Mobo nga kampana	Dag	F1
Islander	Taas nga kampana	Violet	F1
King Arthur	Taas nga kampana	Berde	F1

GIKINAHANGLANG KLIMA UG YUTA

Ang atsal nagkinahanglan og bugnaw nga temperatura aron maayo og kalidad ang iyang bunga niini. Kini maayong itanum sa buwan sa Oktubre ngadto sa buwan sa Disyembre sa ubos nga dapit. Sa dili kaayo taas ingon man sa taas nga mga dapit mahimong itanum ang atsal sa bisan unsa nga bulan. Ang atsal mutubo pag-ayo sa bisan unsang klase sa yuta nga adunay kaaslumon (pH) nga 5.5 ngadto sa 6.5. Maayo kon ang abot niini sa yuta nga may pagkabalason ug daghang kompos.

PAGLUYONG

Ang usa ka ektarya nga tamnanan nagkinahanglan og 100-200 ka gramo nga liso. Maayo nga magluyong sa mga nurseries ug ibalhin ang mga igtatanum 3-4 ka semana gikan sa pagluyong. Andama ang luyungan nga may gilapdon nga usa ka metro og may igo-igong gitas-on. Butangi ug 2-4 kilo nga tae sa hayop ug 1-2 ka kilo na carbonized rice hull matag metro kwadrado nga luyunganan ug isagol kini og maayo sa yuta. Tubigi ang luyunganan ug paghimo og mga linyang pababag nga may distasyang 7-10 cm. Nipsa lang pagsabod sa liso ilabina kon dili kini ibalhin og tagsa-tagsang sudlanan. Taboni ang gisabod na liso. Bisbisi ug balik sa hinay-hinay human magsabod. Kon manurok na ang mga liso, usa ka semana bag-o kini itanum sa luna, hinay-hinayi kini ug buwad sa adlaw o dili magbisbis sa seedling kon dili pa muaksyon kinug kalaya aron dili mabag-ohan sa init na panahon.

PAG-ANDAM SA TAMNANAN

Andama pag-ayo ang yuta nga tamnanan. Sa gagmayng luna, paghimo ug plots nga may gilapdon nga 0.70-1m kung sundon ang duha ka linya sa pagtanum. Butangi og 5-7 ka sako nga abunong 14-14-14 ug 5-10 tons nga hugaw sa hayop matag ektarya sa dili pa magtanom. Itanom ang mga luyong sa gilayon na 0.3-0.5m kada tanom.

MULCHING

Butangi ug mulch ang tanom sama sa tahop sa humay, uhot, plastic aron masumpo ang sagbot ug pagpugong sa pagka-uga sa plot. Kon mugamit ug plastic, pabukduha ang tamnanan. Ihikad ang plastic mulch sa bed ug taboni og yuta ang matag kilid niini. Paghimo ug mga buho nga may gilay-ong 0.5m x 0.5m nga maoy tamnan sa luyong.

PAG-ATIMAN

Bisbisi ang tanom matag semana. Gunahi ang gitamnan kaduha ngadto sa katulo samtang nagtubo ang tanom. Labing maayo kon magtanum usab ug laing matang sa tanom kauban sa atsal sama sa kamatis. ahos ug marigold aron dili kaayo mudagsang ang mga dangan.

Abunohi ang tanom og urea (46-0-0) kada duha ka semana sa gidaghanon nga 5 ngadto sa 10 ka gramo matag punuan depende sa tubo sa tanom. Sa panahon sa pagpamunga, gamit og 1:1 nga sagol sa 46-0-0 ug 0-0-60.

PAGPAMUPO SA BUNGA

Sugdi pagpamupo ang bunga 80-100 ka adlaw gikan sa pagtanum o 3-6 ka semana gikan sa pagpamulak. Pupua ang tibuok bunga nga may saktong kagulangon.

PAGKONTROL SA MGA PESTE UG SAKIT

PESTE

Aphids		Intercropping; bumbahi og sili, organophosphate *
Spider Mites		Intercropping bumbahi og miticide *
Cutworm		Bumbahi og sili; bacillus thuringiensis *
Fruit fly		Panghinlo; fruitfly attractant
Fruit and shoot borer		Panghinlo; bumbahi og sili; synthetic pyrethrins *

KONTROL